

Fehér tölgy (*Quercus alba* L.)

Észak-Amerika középső és keleti tájain erdőalkotó fafaj. A Nagy-tavaktól a Mexikói öbölíg jellemzően a síkságokon, hársakkal, kőrisekkel és hikoridióval fordul elő.

Fénykedvelő. lassú növéssű. A talaj kémhatására nem érzékeny. Jól viseli a talaj magas sótartalmát. Mélyrétegű, üde, tápanyaggal jól ellátott talajt igényel. Ennek ellenére a száraz időszakokat jól átvészeli.

30-de akár 45 métert is elérhet a magassága. Impozáns termete mellett az őszi lombszíné is nagyon feltűnő. Irodalmi adatok szerint a narancssárgától a lilászörösön át a borvörösig terjedően sokféle lehet az őszi lombszíné. Nálunk jellemzően borvörös és ehhez már a talaj pH-jának is lehet köze, ami az arborétum területén jellemzően közel semleges.

Nagy, 12-14, de akár 20 centiméteres, a tölgyekre jellemző levelei vannak. A levéllemez mindkét oldalán 3-4 jellegzetes tompa karéjjal. A karéjok közötti öblök mélyek, de keskenyek. A levélválla ék alakú, a lemez kezdetben fonákán molyhos, később kopaszodó.

Termése egy év alatt érik, nagy kincs! Ritkán és keveset terem nálunk. Az 1,5-2,5 cm hosszú makkot a félgömb alakú kupacs negyedéig esetleg harmadáig takarja. A makk sokszor már kicsírázva hullik le a fáról.

Vancsura Rudolf 1960-ban megjelent *Lombos fák és cserjék* című könyvében már szerepel, hogy „igen szép példány látható belőle a szarvasi arborétumban.”

Az arborétumban fellelhető példány közép-Európa egyik legnagyobb és legidősebb példánya tudomásunk szerint. 2021-ben 28 méter magas, a törzsének kerülete 406 cm (130 centiméter magasságban mérve). Az arborétumi feljegyzések szerint ültetésének éve 1900. Korát 130 év körüliire becsüljük, de eredeti termőhelyén 600 év feletti kort is képes megélni. A latin nevében az „alba” a világos, hamuszürke kérgére utal.

Megtalálható a parkban a fehér tölgy kanalas levelű változata (f. *elongata*) is. Ezek fiatalabb körülbelül 50 éves példányok. Az egyik a bükkös északi oldalán, a másik az Olasz út bejáratánál található. Abban különbözik az alapfajtól, hogy a főér mentén a levéllemez meggömbül (kanalасodik) valamint jóval keskenyebb is a levéllemez, de ugyanúgy 3-4 karéjú mint az alapfajnál az jellemző.

Fája a korhadásnak jól ellenáll. Gyakran használják bútorfának, de padló burkolatot, whiskys és boros hordókat is készítenek belőle Észak-Amerikában. A legnagyobb ismert példány közel 10 méteres (32 láb) törzskerülettel rendelkezett.

Fekete István: *Pepikert* című könyvében az 1989-es kiadásban azt írják, hogy mellmagassági kerülete 240 cm, magasságát 20 méterre becsülték, de lehet, hogy ez az eredeti kiadásból átemelt adat. Az eredeti kiadás éve 1960.